

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI QIDA TƏHLÜKƏSİZLİYİ AGENTLİYİNİN
KOLLEGİYASININ QƏRARI**

№ 25

Bakı şəhəri

10 noyabr 2021-ci il

“Gündəlik qida rasionunun tam dəyişdirilməsini təmin edən, bədən kütləsinin azaldılması baxımından enerjinin məhdudlaşdırılması üçün istifadə edilən *diyetik* qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları”nın və “İnsan orqanizmində zərərli amillərin xroniki təsiri ilə şərtlənən pozuntuların qarşısının alınması məqsədilə xüsusi qida rasionlarında istifadə olunan, həkim göstərişi ilə qəbul edilən, tibbi məqsədlər üçün hazırlanan qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları”nın təsdiq edilməsi barədə

“Yeyinti məhsulları haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 5-ci maddəsinin və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 29 aprel tarixli 1143 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasında qida təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə dair 2019 – 2025-ci illər üçün Dövlət Proqramı”nın “Tədbirlər Planı”nın 10.1.2-ci və 10.6.7-ci yarımbəndlərinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 13 noyabr tarixli 1681 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi haqqında Əsasnamə”nin 2.0.3-cü, 3.0.2-ci və 4.0.1-ci yarımbəndlərini və 5.10 - 5.12-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikası Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası (bundan sonra ismin müvafiq hallarında – Agentlik) Kollegiyası

QƏRARA ALIR:

1. Agentliyin fəaliyyət istiqamətləri üzrə aşağıdakı texniki normativ hüquqi aktlar təsdiq edilsin:

1.1. “Gündəlik qida rasionunun tam dəyişdirilməsini təmin edən, bədən kütləsinin azaldılması baxımından enerjinin məhdudlaşdırılması üçün istifadə edilən *diyetik* qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları” (Əlavə 1);^[1]

1.2. “İnsan orqanizmində zərərli amillərin xroniki təsiri ilə şərtlənən pozuntuların qarşısının alınması məqsədilə xüsusi qida rasionlarında istifadə olunan, həkim göstərişi ilə qəbul edilən, tibbi məqsədlər üçün hazırlanan qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları” (Əlavə 2).^[2]

2. Agentliyin Aparatının Hüquq, kadr və icraya nəzarət şöbəsinə tapşırılsın ki, bu Qərarın Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edilməsi məqsədilə 3 (üç) gün ərzində Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyinə göndərilməsini təmin etsin.

3. Kollegiyanın məsul katibi **Asif Əbdüləzimov** bu Qərarın surətinin aidiyyəti üzrə göndərilməsini təmin etsin.

4. Bu Qərarın icrasına nəzarəti öz üzərimdə saxlayıram.

Əsas: Agentliyin Kollegiyasının 2021-ci il 10 noyabr tarixli 25 nömrəli iclas protokolu.

Kollegiyanın sədri, Azərbaycan Respublikası Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin sədri	Qoşqar Təhməzli

	Azərbaycan Respublikası Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyasının 10 noyabr 2021-ci il tarixli 25 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

GÜNDƏLİK QIDA RASIONUNUN TAM DƏYİŞDİRİLMƏSİNİ TƏMİN EDƏN, BƏDƏN KÜTLƏSİNİN AZALDILMASI BAXIMINDAN ENERJİNİN MƏHDUDLAŞDIRILMASI ÜÇÜN İSTİFADƏ EDİLƏN *DİYETİK* QIDA MƏHSULLARINA DAİR SANİTARIYA NORMALARI VƏ QAYDALARI

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Qaydalar gündəlik qida rasionunun tam dəyişdirilməsini təmin edən, bədən kütləsinin azaldılması baxımından enerjinin məhdudlaşdırılması üçün istifadə edilən *diyetik* qida məhsullarının (bundan sonra – *diyetik* qida məhsulları) minimum keyfiyyətinə və təhlükəsizliyinə dair tələbləri müəyyən edir.^[4]

1.2. Bu Qaydalar Avropa İttifaqının 2 iyun 2017-ci il tarixli 2017/1798 nömrəli (Commission Delegated Regulation (EU) 2017/1798 of 2 June 2017) və 12 iyun 2013 tarixli 609/2013 nömrəli (Regulation (EU) No 609/2013 of the European Parliament And of the Council of 12 June 2013) sənədləri əsasında hazırlanmışdır.

1.3. *diyetik* qida məhsulları bu Qaydaların tələblərinə cavab verdiyi təqdirdə onların dövriyyəsinə yol verilir.^[5]

1.4. *diyetik* qida məhsulları pərakəndə satış yerlərinə yalnız qablaşdırılmış formada yerləşdirilə bilər.

2. Tərkibə dair tələblər

2.1. *diyetik* qida məhsullarına bu Qaydaların 1 nömrəli əlavəsində nəzərdə tutulmuş maddələr qrupu üzrə yalnız həmin əlavədə göstərilən maddələr əlavə edilə bilər.

2.2. *diyetik* qida məhsullarından alınan enerji dəyərinin gündəlik norması 2 510 kC-dan (600 kkal) az və 5 020kC-dan (1200 kkal) çox olmamalıdır.

2.3. *diyetik* qida məhsullarından ibarət qida rasionu ilə qəbul edilən zülalın (PDCAAS^[1] – 1-ə bərabər olan) gündəlik miqdarı 75 q-dan az və 105 q-dan çox olmamalıdır.^[6]

2.4. Aminturşuların əlavə edilməsinə yalnız zülalların qidalandırıcı dəyərini yaxşılaşdırmaq məqsədilə icazə verilir.

2.5. *diyetik* qida məhsullarından alınan xolinin gündəlik norması 400 mq-dan az olmamalıdır.

2.6. *diyetik* qida məhsullarından alınan linol turşusunun gündəlik norması 11 q-dan az olmamalıdır.

2.7. *diyetik* qida məhsullarından alınan alfa-linolen turşusunun gündəlik norması 1.4 q-dan az olmamalıdır.

2.8. *diyetik* qida məhsullarından alınan karbohidratların gündəlik norması 30 q-dan az olmamalıdır.

2.9. *diyetik* qida məhsullarından alınan vitamin və mineralların gündəlik norması bu Qaydaların 2 nömrəli əlavəsində göstərilən miqdardan az olmamalıdır.

2.10. *diyetik* qida məhsullarından alınan maqneziumun gündəlik norması 250 mq-dan çox olmamalıdır.

2.11. *diyetik* qida məhsullarında əvəzolunmayan aminturşuların miqdarı bu Qaydaların 3 nömrəli əlavəsində göstərilən miqdarlara uyğun olmalıdır.

3. Etiketlənməyə dair tələblər

3.1. *diyetik* qida məhsullarının etiketində “*Qida təhlükəsizliyi haqqında*” Azərbaycan Respublikasının Qanununun 17-ci maddəsi nəzərə alınmaqla, əlavə olaraq aşağıda göstərilən məlumatlar öz əksini tapmalıdır:^[7]

3.1.1. “*Diyetik qida məhsulu*” ifadəsi;^[8]

3.1.2. məhsulun yalnız bədən kütləsinin azaldılması məqsədilə sağlam artıqçəkili və ya piylənmədən əziyyət çəkən şəxslər üçün nəzərdə tutulmasına dair məlumat;

3.1.3. məhsulu hamilə qadınların, süd verən anaların, yeniyetmələrin və ya hər hansı xəstəliyi olan şəxslərin həkim məsləhəti olmadan qəbul etməməsinə dair xəbərdarlıq;

3.1.4. məhsulun istehlakı ilə yanaşı gündəlik normaya uyğun maye qəbul edilməsinin vacibliyinə dair məlumat;

3.1.5. məhsulun istifadə təlimatına uyğun istehlak olunduğu halda, zəruri qida maddələrinə olan gündəlik tələbatı ödəməsinə dair ifadə;

3.1.6. sağlam artıqçəkili şəxslərin və ya piylənmədən əziyyət çəkən şəxslərin həkim məsləhəti olmadan sözügedən məhsulları 8 həftədən çox (fasiləsiz və ya fasilələrlə) istifadə etməməsi barədə xəbərdarlıq;

3.1.7. istifadə təlimatı və yalnız həmin təlimata uyğun hazırlandıqdan sonra istehlak olunmasının zəruriliyi barədə məlumat;

3.1.8. məhsul istifadə təlimatına uyğun olaraq istehlak olunduğu halda, gündəlik 20 qr-dan artıq poliol qəbulunu təmin edirsə, məhsulun işlədici təsir göstərməsi barədə məlumat;

3.1.9. məhsulun tərkibində qida lifi olmadığı təqdirdə, həkim məsləhəti ilə qida rasionuna qida lifinin əlavə olunmasının zərurəti barədə məlumat;

3.1.10. məhsulun tərkibində olan və bu Qaydaların 2 nömrəli əlavəsində qeyd olunan hər bir vitamin və mineralın miqdarı;

3.1.11. məhsulun tərkibində olan xolin və mövcud olduğu halda qida lifinin miqdarı;

3.1.12. məhsulun tərkibində olan zülallar, karbohidratlar, yağlar və onların komponentlərinin miqdarı.

3.2. *diyetik* qida məhsullarının etiketində həmin məhsulların istifadəsi nəticəsində bədən kütləsinin azaldılması sürəti və ya azaldılacaq bədən kütləsinin miqdarı barədə məlumat verilməsi yolverilməzdir.

	“Gündəlik qida rasionunun tam dəyişdirilməsini təmin edən, bədən kütləsinin azaldılması baxımından enerjinin məhdudlaşdırılması üçün istifadə edilən <i>diyetik</i> qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları”nın 1 nömrəli əlavəsi

<i>Diyetik</i> qida məhsullarının tərkibinə daxil edilən maddələrin SİYAHISI[9]		
Maddələr qrupu	Maddələr altqrupu	Maddələr

Vitaminlər <i>Vitamins</i>	Vitamin A <i>Vitamin A</i>	Retinol <i>retinol</i>
		Retinol asetat <i>Retinyl acetate</i>
		Retinol palmiat <i>Retinyl palmitate</i>
		Beta-karotin <i>Beta-carotene</i>
	Vitamin D <i>Vitamin D</i>	Erqokalsiferol <i>ergocalciferol</i>
		Xolekalsiferol <i>cholecalciferol</i>
	Vitamin E <i>Vitamin E</i>	D-alfa tokoferol <i>d-alpha tocopherol</i>
		DL-alfa tokoferol <i>dl-alpha tocopherol</i>
		D-alfa tokoferil asetat <i>D-alpha tocopheryl acetate</i>
		DL-alfa tokoferil asetat <i>DL-alpha tocopheryl acetate</i>
		D-alfa-tokoferil suksinat turşusu <i>D-alpha-tocopheryl acid succinate</i>
	Vitamin K <i>Vitamin K</i>	Filloxinon (fitomenadion) <i>phylloquinone (phytomenadione)</i>
		Menaxinon <i>Menaquinone</i>
	Vitamin C <i>Vitamin C</i>	L-askorbin turşusu <i>L-ascorbic acid</i>
		Natrium-L-askorbat <i>sodium-L-ascorbate</i>

	Kalsium-L-askorbat <i>calcium-L-ascorbate</i>
	Kalium-L-askorbat <i>potassium-L-ascorbate</i>
	L-askorbil 6-palmitat <i>L-ascorbyl 6-palmitate</i>
Tiamin <i>Thiamin</i>	Tiamin hidroklorid <i>thiamin hydrochloride</i>
	Tiamin mononitrat <i>thiamin mononitrate</i>
Riboflavin <i>Riboflavin</i>	Riboflavin <i>riboflavin</i>
	Riboflavin 5-fosfat, natrium <i>riboflavin 5'-phosphate, sodium</i>
Niasin <i>Niacin</i>	Nikotin turşusu <i>nicotinic acid</i>
	Nikotinamid <i>nicotinamide</i>
Vitamin B ₆ <i>Vitamin B₆</i>	Piridoksin hidroklorid <i>pyridoxine hydrochloride</i>
	Piridoksin 5-fosfat <i>pyridoxine 5'-phosphate</i>
	Piridoksin dipalmit <i>pyridoxine dipalmitate</i>
Fol turşusu <i>Folate</i>	Fol turşusu <i>folic acid (pteroylmonoglutamic acid)</i>
	Kalsium-L-metilfolat <i>calcium-L-methylfolate</i>
Vitamin B ₁₂	Sianokobalamin

	<i>Vitamin B₁₂</i>	<i>cyanocobalamin</i>
		Hidroksokobalamin <i>hydroxocobalamin</i>
	Biotin <i>Biotin</i>	D-biotin <i>D-biotin</i>
		Pantoten turşusu <i>Pantothenic Acid</i>
	Natrium D-pantotenat, <i>D-pantothenate, calcium</i>	
	Dekspantenol <i>dexpanthenol</i>	
Minerallar <i>Minerals</i>	Kalium <i>Potassium</i>	Kalium bikarbonat <i>potassium bicarbonate</i>
		Kalium karbonat <i>potassium carbonate</i>
		Kalium xlorid <i>potassium chloride</i>
		Kalium sitrat <i>potassium citrate</i>
		Kalium qlukonat <i>potassium gluconate</i>
		Kalium qliserofosfat <i>potassium glycerophosphate</i>
		Kalium laktat <i>potassium lactate</i>
		Kalium hidroksid <i>potassium hydroxide</i>
		Ortofosfor turşusunun kalium duzları <i>potassium salts of orthophosphoric acid</i>
		Maqnezium kalium sitrat

	<i>magnesium potassium citrate</i>
Kalsium <i>Calcium</i>	Kalsium karbonat <i>calcium carbonate</i>
	Kalsium xlorid <i>calcium chloride</i>
	Limon turşusunun kalsium duzları <i>calcium salts of citric acid</i>
	Kalsium qlukonat <i>calcium gluconate</i>
	Kalsium qliserofosfat <i>calcium glycerophosphate</i>
	Kalsium laktat <i>calcium lactate</i>
	Ortofosfor turşusunun kalsium duzları <i>calcium salts of orthophosphoric acid</i>
	Kalsium xlorid <i>calcium hydroxide</i>
	Kalsium oksid <i>calcium oxide</i>
	Kalsium sulfat <i>calcium sulphate</i>
	Kalsium biqlisinat <i>calcium bisglycinate</i>
	Kalsium sitrat malat <i>calcium citrate malate</i>
	Kalsium malat <i>calcium malate</i>
	Kalsium L-pidolat <i>calcium L-pidolate</i>
Maqnezium	Maqnezium-asetat

<i>Magnesium</i>	<i>magnesium acetate</i>
	Maqnezium-karbonat <i>magnesium carbonate</i>
	Maqnezium-xlorid <i>magnesium chloride</i>
	Limon turşusunun maqnezium duzları <i>magnesium salts of citric acid</i>
	Maqnezium qlukonat <i>magnesium gluconate</i>
	Maqnezium qliserofosfat <i>magnesium glycerophosphate</i>
	Ortofosfor turşusunun maqnezium duzları <i>magnesium salts of orthophosphoric acid</i>
	Maqnezium laktat <i>magnesium lactate</i>
	Maqnezium hidrokسيد <i>magnesium hydroxide</i>
	Maqnezium oksid <i>magnesium oxide</i>
	Maqnezium sulfat <i>magnesium sulphate</i>
	Maqnezium bisqlisinat <i>magnesium bisglycinate</i>
	Maqnezium L-pidolat <i>magnesium L-pidolate</i>
	Maqnezium kalium sitrat <i>magnesium potassium citrate</i>
	Dəmir <i>İron</i>
Dəmir sitrat	

	<i>ferrous citrate</i>
	Dəmir ammonium sitrat <i>ferric ammonium citrate</i>
	Dəmir qlukonat <i>ferrous gluconate</i>
	Dəmir fumarat <i>ferrous fumarate</i>
	Dəmir natrium difosfat <i>ferric sodium diphosphate</i>
	Dəmir laktat <i>ferrous lactate</i>
	Dəmir sulfat <i>ferrous sulphate</i>
	Dəmir ammonium fosfat <i>ferrous ammonium phosphate</i>
	Trilon B dəmir duzu <i>ferric sodium EDTA</i>
	Dəmir difosfat (ferrit pirofosfat) <i>ferric diphosphate (ferric pyrophosphate)</i>
	Dəmir saxarat <i>ferric saccharate</i>
	Elementar dəmir (karbonil + elektrolit + hidrogen azalmışdır) <i>elemental iron (carbonyl + electrolytic + hydrogen reduced)</i>
	Dəmir bisqlukonat <i>ferrous bisglycinate</i>
	Dəmir L-pidolat <i>ferrous L-pidolate</i>
Sink	Sink asetat

Zinc	<i>zinc acetate</i>
	Sink xlorid <i>zinc chloride</i>
	Sink sitrat <i>zinc citrate</i>
	Sink qlukonat <i>zinc gluconate</i>
	Sink laktat <i>zinc lactate</i>
	Sink oksid <i>zinc oxide</i>
	Sink karbonat <i>zinc carbonate</i>
	Sink sulfat <i>zinc sulphate</i>
	Sink bisqlukonat <i>zinc bisglycinate</i>
	Mis Copper
Mis sitrat <i>cupric citrate</i>	
Mis qlukonat <i>cupric gluconate</i>	
Mis sulfat <i>cupric sulphate</i>	
Mis lizin kompleksi <i>copper lysine complex</i>	
Manqan Manganese	Manqan karbonat <i>manganese carbonate</i>
	Manqan xlorid

		<i>manganese chloride</i>
		Manqan sitrat <i>manganese citrate</i>
		Manqan qlukonat <i>manganese gluconate</i>
		Manqan qliserofosfat <i>manganese glycerophosphate</i>
		Manqan sulfat <i>manganese sulphate</i>
Flüör <i>Fluoride</i>		Kalium flüorid <i>potassium fluoride</i>
		Natrium flüorid <i>sodium fluoride</i>
Selen <i>Selenium</i>		Natrium selenat <i>sodium selenate</i>
		Natrium hidrogen selenit <i>sodium hydrogen selenite</i>
		Natrium selenit <i>sodium selenite</i>
		Selenlə zənginləşdirilmiş maya <i>selenium enriched yeast</i>
Xrom <i>Chromium</i>		Xrom (III) xlorid və onun heksahidratı <i>chromium (III) chloride and its hexahydrate</i>
		Xrom (III) sulfat və onun heksahidratı <i>chromium (III) sulphate and its hexahydrate</i>
		Xrom pikolinat <i>chromium picolinate</i>
Molibdenium <i>Molybdenum</i>		Ammonium molibdat <i>ammonium molybdate</i>

	Natrium molibdat <i>sodium molybdate</i>
Yod <i>Iodine</i>	Kalium yodid <i>potassium iodide</i>
	Kalium yodat <i>potassium iodate</i>
	Natrium yodid <i>sodium iodide</i>
	Natrium yodat <i>sodium iodate</i>
Natrium <i>Sodium</i>	Natrium bikarbonat <i>sodium bicarbonate</i>
	Natrium karbonat <i>sodium carbonate</i>
	Natrium xlorid <i>sodium chloride</i>
	Natrium sitrat <i>sodium citrate</i>
	Natrium qlukonat <i>sodium gluconate</i>
	Natrium laktat <i>sodium lactate</i>
	Natrium hidroxlorid <i>sodium hydroxide</i>
	Ortofosfor turşusunun natrium duzları <i>sodium salts of orthophosphoric acid</i>
Bor <i>Boron</i>	Natrium borat <i>sodium borate</i>
	Bor turşusu <i>boric acid</i>

Aminturşular
Amin acids

L-alanin
L-alanine

L-arginin
L-arginine

L-sistein
L-cysteine

Sistin
Cystine

L-histidin
L-histidine

L-qlutamin turşusu
L-glutamic acid

L-qlutamin
L-glutamine

L-izoleyтин
L-isoleucine

L-leyтин
L-leucine

L-lizin
L-lysine

L-lizin asetat
L-lysine acetate

L-metionin
L-methionine

L-ornitin
L-ornithine

L-fenilalanin
L-phenylalanine

L-sreonin
L-threonine

		L-triptofan <i>L-tryptophan</i>
		L-tirozin <i>L-tyrosine</i>
		L-valin <i>L-valine</i>
Karnitin və taurin <i>Carnitine and taurine</i>		L-karnitin <i>L-carnitine</i>
		L-karnitin hidrogen xlorid <i>L-carnitine hydrochloride</i>
		Taurine <i>taurine</i>
		L-karnitin-L-tartrat <i>L-carnitine-L-tartrate</i>
Nukleotidlər <i>Nucleotides</i>		Adenozin 5-fostat turşusu <i>adenosine 5'-phosphoric acid (AMP)</i>
		Adenozin fosfatın natrium duzları <i>sodium salts of AMP</i>
		Sitidin 5-monofosfor turşusu <i>cytidine 5'-monophosphoric acid (CMP)</i>
		Sitidin 5-monofosfor turşusunun natrium duzu <i>sodium salts of CMP</i>
		Quanozin 5-fosfor turşusu <i>guanosine 5'-phosphoric acid (GMP)</i>
		Quanozin 5-fosfor turşusunun natrium duzu <i>sodium salts of GMP</i>
		İnozin 5-fosfor turşusu <i>inosine 5'-phosphoric acid (IMP)</i>

		İnozin 5-fosfor turşusunun natrium duzu <i>sodium salts of IMP</i>
		Uridin 5-fosfor turşusu <i>uridine 5'-phosphoric acid (UMP)</i>
		Uridin 5-fosfor turşusunun natrium duzu <i>Sodium salts of UMP</i>
Xolin və inositol <i>Choline and inositol</i>		Xolin <i>choline</i>
		Xolin xlorid <i>choline chloride</i>
		Xolin bitartarat <i>choline bitartrate</i>
		Xolin sitrat <i>choline citrate</i>
		İnozitol <i>inositol</i>

	“Gündəlik qida rasionunun tam dəyişdirilməsini təmin edən, bədən kütləsinin azaldılması baxımından enerjinin məhdudlaşdırılması üçün istifadə edilən <i>diyetik</i> qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları”nın 2 nömrəli əlavəsi

Diyetik qida məhsullarından alınan vitamin və mineralların gündəlik norması

Vitamin A ((μ q) RE) ^[2]	700
Vitamin D (μ q)	10

<i>Vitamin E (mq)</i> ^[9]	10
<i>Vitamin C (mq)</i>	110
<i>Vitamin K (μq)</i>	70
<i>Tiamin (mq)</i>	0,8
<i>Riboflavin (mq)</i>	1,6
<i>Niasin (mg-NE)</i> ^[9]	17
<i>Vitamin B₆ (mq)</i>	1,6
<i>Folat (μq DFE)</i> ^[9]	330 ^[10]
<i>Vitamin B₁₂ (μq)</i>	3
<i>Biotin (μq)</i>	40
<i>Pantoten turşusu (mq)</i>	5
<i>Kalsium (mq)</i>	950
<i>Fosfor (mq)</i>	730
<i>Kalium (q)</i>	3,1
<i>Dəmir (mq)</i>	9
<i>Sink (mq)</i>	9,4
<i>Mis (mq)</i>	1,1
<i>Yod (μq)</i>	150
<i>Molibden (μq)</i>	65
<i>Selen (μq)</i>	70
<i>Natrium (mq)</i>	575
<i>Maqnezium (mq)</i>	150

Manqan (mq)	3
Xlorid (mq)	830

	“Gündəlik qida rasionunun tam dəyişdirilməsini təmin edən, bədən kütləsinin azaldılması baxımından enerjinin məhdudlaşdırılması üçün istifadə edilən <i>diyetik</i> qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları”nın 3 nömrəli əlavəsi

Diyetik qida məhsullarında əvəzolunmayan aminturşuların miqdarı

	<i>q/100 q zülal</i>
<i>Sistin+metionin</i>	2,2
<i>Histidin</i>	1,5
<i>İzoleysin</i>	3,0
<i>Leysin</i>	5,9
<i>Lizin</i>	4,5
<i>Fenilalanin+tirozin</i>	3,8
<i>Treonin</i>	2,3
<i>Triptofan</i>	0,6
<i>Valin</i>	3,9

İSTİFADƏ OLUNMUŞ MƏNBƏ SƏNƏDLƏRİNİN SİYAHISI

1. [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il)

QƏRARA EDİLMİŞ DƏYİŞİKLİK VƏ ƏLAVƏLƏRİN SİYAHISI

^[1] PDCAAS – Zülaldakı aminturşuların mənimsənilmə əmsalı. PDCAAS hesablanarkən bu Qaydaların 3 nömrəli əlavəsində göstərilən miqdarlar nəzərə alınmalıdır.

^[2] Retinol ekvivalenti

^[3] RRR α tokoferolun vitamin E aktivliyi

^[4] Niasin ekvivalenti

^[5] Fol turşusunun pəhriz ekvivalenti (DFE): 1mq DFE = 1 mq qida ilə mənimsənilən folat = 0,6 mq *Diyetik* qida məhsulları ilə mənimsənilən fol turşusu

^[1] [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il) ilə adında və 1.1-ci bəndində “**edilən**” sözündən sonra “**diyetik**” sözü əlavə edilmişdir.

^[2] [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il) ilə adında və 1.2-ci bəndində “**Pəhriz**” sözü “**İnsan orqanizmində zərərli amillərin xroniki təsiri ilə şərtlənən pozuntuların qarşısının alınması məqsədilə xüsusi qida rasionlarında istifadə olunan, həkim göstərişi ilə qəbul edilən, tibbi məqsədlər üçün hazırlanan**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

^[3] [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü

il) ilə “Gündəlik qida rasionunun tam dəyişdirilməsini təmin edən, bədən kütləsinin azaldılması baxımından enerjinin məhdudlaşdırılması üçün istifadə edilən qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları”n adında və 1.1-ci bəndində **“edilən”** sözündən sonra **“diyetik”** sözü əlavə edilmişdir.

[14 24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Gündəlik qida rasionunun tam dəyişdirilməsini təmin edən, bədən kütləsinin azaldılması baxımından enerjinin məhdudlaşdırılması üçün istifadə edilən qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları”n 1.1-ci bəndində **“bədən kütləsini azaldan”** sözləri **“diyetik”** sözü ilə əvəz edilmişdir.

[15 24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Gündəlik qida rasionunun tam dəyişdirilməsini təmin edən, bədən kütləsinin azaldılması baxımından enerjinin məhdudlaşdırılması üçün istifadə edilən qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları”n 1.3-cü, 1.4-cü, 2.1- 2.3-cü, 2.5- 2.11-ci, 3.1-ci, 3.2-ci bəndlərdə **“bədən kütləsini azaldan”** sözləri **“diyetik”** sözü ilə əvəz edilmişdir.

[16 24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Gündəlik qida rasionunun tam dəyişdirilməsini təmin edən, bədən kütləsinin azaldılması baxımından enerjinin məhdudlaşdırılması üçün istifadə edilən qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları”n 2.3-cü bəndin (PDCAAS⁽¹⁾) nömrəli istinadında **“2 nömrəli əlavəsində”** sözləri **“3 nömrəli əlavəsində”** sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[17 24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Gündəlik qida rasionunun tam dəyişdirilməsini təmin edən, bədən kütləsinin azaldılması baxımından enerjinin məhdudlaşdırılması üçün istifadə edilən qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları”n 3.1-ci bənddə **“Yeyinti məhsulları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun 11-ci maddəsi”** sözləri **“Qida təhlükəsizliyi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun 17-ci maddəsi”** sözləri ilə əvəz olunmuşdur.

[18 24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Gündəlik qida rasionunun tam dəyişdirilməsini təmin edən, bədən kütləsinin azaldılması baxımından enerjinin məhdudlaşdırılması üçün istifadə edilən qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları”n 3.1.1-ci yarımbənddə **“Gündəlik qida rasionunun tam dəyişdirilməsini təmin edən, bədən kütləsinin azaldılması baxımından enerjinin məhdudlaşdırılması üçün istifadə edilən”** sözləri **“Diyetik”** sözü ilə əvəz olunmuşdur.

[191 24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Gündəlik qida rasionunun tam dəyişdirilməsini təmin edən, bədən kütləsinin azaldılması baxımından enerjinin məhdudlaşdırılması üçün istifadə edilən qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları”n 1 nömrəli əlavəsi – “Bədən kütləsinin azaldan qida məhsullarının tərkibinə daxil edilən maddələrin Siyahısı”nın, 2 nömrəli əlavəsi – “Bədən kütləsinin azaldan qida məhsullarından alınan vitamin və mineralların gündəlik norması”nın adında və 3 nömrəli əlavəsi – “Bədən kütləsinin azaldan qida məhsullarında əvəzolunmayan aminturşuların miqdarı”nın adında **“Bədən kütləsinin azaldan”** sözləri **“Diyetik”** sözü ilə əvəz olunmuşdur.

[190 24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Gündəlik qida rasionunun tam dəyişdirilməsini təmin edən, bədən kütləsinin azaldılması baxımından enerjinin məhdudlaşdırılması üçün istifadə edilən qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları”n 2 nömrəli əlavəsi – “Bədən kütləsinin azaldan qida məhsullarından alınan vitamin və mineralların gündəlik norması”nın 10-cu sətrində Folat ($\mu\text{q DFE}$)¹⁹¹-nin qeydində **“gündəlik qida rasionunun tam dəyişdirilməsini təmin edən, bədən kütləsinin azaldılması baxımından enerjinin məhdudlaşdırılması üçün istifadə edilən”** sözləri **“Diyetik”** sözü ilə əvəz edilmişdir.

[192 24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Pəhriz qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları”n adında **“Pəhriz”** sözü **“İnsan orqanizmində zərərli amillərin xroniki təsiri ilə şərtlənən pozuntuların qarşısının alınması məqsədilə xüsusi qida rasionlarında istifadə olunan, həkim göstərişi ilə qəbul edilən, tibbi məqsədlər üçün hazırlanan”** sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[192 24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Pəhriz qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları”n 1.1-ci bənddə **“pəhriz qida məhsullarının”** sözləri **“insan orqanizmində zərərli amillərin xroniki təsiri ilə şərtlənən pozuntuların qarşısının alınması məqsədilə xüsusi qida rasionlarında istifadə olunan, həkim göstərişi ilə qəbul edilən, tibbi məqsədlər üçün hazırlanan qida məhsullarının (bundan sonra – tibbi məqsədlər üçün hazırlanan qida məhsulları)”** sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[193 24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Pəhriz qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları”n 1.3-cü, 1.4-cü, 1.6-cı bəndlərində **“Pəhriz”** sözü **“Tibbi məqsədlər üçün hazırlanan qida məhsulları”** sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[114](#) [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə "Pəhriz qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları"nın 1.5-ci bəndi yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~1.5. Pəhriz qida məhsulları dedikdə profilaktiki və müalicəvi məqsədlər üçün istifadə edilən xüsusi qida məhsulları nəzərdə tutulur.~~

[115](#) [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə "Pəhriz qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları"nın 2-ci hissəsinin mətnində, 3-cü hissəsinin mətnində və adında, 4.1-ci bənddə ismin müvafiq hallarında "**pəhriz qida məhsulları**" sözləri ismin müvafiq hallarında "**tibbi məqsədlər üçün hazırlanan qida məhsulları**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[116](#) [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə "Pəhriz qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları"nın 4.1-ci bənddə "**Yeyinti məhsulları haqqında**" Azərbaycan Respublikasının Qanununun 11-ci maddəsi" sözləri "**Qida təhlükəsizliyi haqqında**" Azərbaycan Respublikasının Qanununun 17-ci maddəsi" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[117](#) [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə "Pəhriz qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları"nın 4.1.1-ci yarımbənddə "**Pəhriz**" sözü "**Tibbi məqsədlər üçün hazırlanan qida**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[118](#) [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə "Pəhriz qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları"nın 4.1.6-cı yarımbənddə "**pəhriz məqsədli**" sözləri "**tibbi məqsədlər üçün hazırlanan**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[119](#) [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə "Pəhriz qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları"nın 4.1.10-cu yarımbənddə "**saxlanması**" sözü "**yararlılıq**" sözü ilə əvəz edilmişdir.

[120](#) [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə "Pəhriz qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları"nın 1 nömrəli əlavə - "Pəhriz qida məhsullarının tərkibinə daxil edilməsinə icazə verilən maddələrin siyahısının", 2 nömrəli əlavə - "Körpələr üçün

nəzərdə tutulan pəhriz qida məhsulları üçün vitamin və mineralların miqdarı”nın, 3 nömrəli əlavə – “Körpələr üçün nəzərdə tutulmuş pəhriz qida məhsulları istisna olmaqla, digər pəhriz qida məhsulları üçün vitamin və mineralların miqdarı”nın, 4 nömrəli əlavə - “Pəhriz qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları”nın, 5 nömrəli əlavə - “Pəhriz qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları”nın adında və mətnində “**Pəhriz**” sözü “**Tibbi məqsədlər üçün hazırlanan**” sözləri ilə və “**pəhriz**” sözü “**tibbi məqsədlər üçün hazırlanan**” sözləri ilə, əvəz edilmişdir.

^[21] [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Pəhriz qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları”n 2 nömrəli əlavə - “Körpələr üçün nəzərdə tutulan pəhriz qida məhsulları üçün vitamin və mineralların miqdarı”nın adında “**pəhriz qida məhsulları üçün**” sözləri “**tibbi məqsədlər üçün hazırlanan qida məhsulları üzrə**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

^[22] [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Pəhriz qida məhsullarına dair sanitariya normaları və qaydaları”n 2 nömrəli əlavə - Körpələr üçün nəzərdə tutulan pəhriz qida məhsulları üçün vitamin və mineralların miqdarı”nın 3-cü qeydində “**pəhriz**” sözü “**tibbi məqsədlər üçün hazırlanan**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.